

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

www.idi.org.il

15 אוגוסט 2024
י"א באב התשפ"ד

לכבוד
היועץ המשפטי
המשרד לביטחון לאומי

הנדון: תזכיר חוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) (הפיכת הוראת השעה להוראת קבע ותיקונים נוספים) (תיקון), התשפ"ד-2024

I. רקע

1. ביום 25 ביולי 2024, פורסם להערות הציבור תזכיר חוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) (הפיכת הוראת השעה להוראת קבע ותיקונים נוספים) (תיקון), התשפ"ד-2024 (להלן: **תזכיר חוק מערך האכיפה המקומי או תזכיר החוק**).

2. בתזכיר החוק מוצע להפוך את החוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), תשע"א-2011 (להלן: **חוק מערך האכיפה העירוני או החוק**) לחקיקה קבועה. כמו כן, בתזכיר החוק מוצע לערוך מספר תיקונים נוספים בחוק מערך האכיפה העירוני (הידוע גם כמערך השיטור העירוני), על מנת, בין היתר, להרחיב את תחומי הטיפול והאחריות שלו, כך שיוכל לעסוק גם בתחומי מניעת פעילות חבלנית עוינת (פח"ע) ופגיעת איבה.¹

3. בפרט, השינויים העיקריים שמבקש לעגן תזכיר החוק הם הרחבה משמעותית של ייעוד מערך השיטור העירוני בתחום ביטחון הפנים, הרחבה של מגוון העבירות שבעניינן מתעוררת הסמכות של פקחי השיטור העירוני והרחבת השטח הטריטוריאלי שבו תופעל סמכות זו.

4. ככלל, השיטור העירוני הוא אחד מרכיבי התשתית של פעילות השיטור ואכיפת החוק בישראל, בפרט בתחומי עבירות איכות חיים ואלימות. הוא יוצר איזון בין יכולות המשטרה לצורכי השטח בתחומים אלו, תוך מאמץ לשמור על שוויוניות וממלכתיות של השירותים שמקבלים אזרחי ישראל. למודל השיטור העירוני והמועצתי יתרונות חשובים, כאשר הבולט שבהם הוא הגברת הנוכחות של גורמי אכיפה ושיטור בשטח לטובת טיפול בעבירות האמורות, וזאת כשהמשטרה מתקשה לעמוד בכל משימותיה.²

¹ אירועי פגיעת איבה כוללים, בין היתר, את האירועים הבאים: פגיעה מפעולות איבה של כוחות צבאיים של מדינה עוינת לישראל, פגיעה מפעולות איבה של ארגון עוין לישראל ופגיעה ממעשה אלימות שמטרתו העיקרית פגיעה באדם בשל השתייכות למוצא לאומי-אתני אשר "נובע מהסכסוך הישראלי-ערבי". ראו: ס' 1 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תש"ל-1970, אליו מפנה תזכיר חוק מערך האכיפה המקומי.
² פני יובל ועיריית פורת, בשיתוף עם ניצב משנה לילך לאופמן-גברי "אפקטיביות הניהול של דפוסי שיטור מוניציפליים בישראל" **העיקר במחקר** 2018 (להלן: **העיקר במחקר**).

אמיר אלשיין

יו"ר הוועד המנהל

הנשיא העשירי ראובן ריבלין

יו"ר של כבוד

יוחנן פלסנר

נשיא

ברנד מרכוס

יו"ר בינלאומי

חברי הוועד המנהל

עו"ד ליאת אהרנסון

אלי גרונר

פרופ' ורד וניצקי-סרוסי

ד"ר חן ליכטנשטיין

מזל מועלם

שגריר לשעבר שלי מרדור

פרופ' מאיה נאסר אבו-אלהיג'א

עו"ד אבי פישר

ד"ר מיכל צור

יוסי קוצ'יק

המועצה הבינלאומית

פרופ' רונלד דניאלס, יו"ר

השופט רוזלי טילרמן אבה, קנדה

אן אמלבראם, ארה"ב

פרופ' ורנון בוגדנור, בריטניה

השופט דורית ביניש, ישראל

השופט טיבב בריי, ארה"ב

ד"ר ג'וזף ג'ופה, גרמניה

פרופ' משה הלברטל, ישראל

פרופ' מייקל וולצר, ארה"ב

פרופ' רוברט מנקין, ארה"ב

פרופ' כריסטוף מרקשיס, גרמניה

ד"ר שרון נוריאן, ארה"ב

השופט אברהם סופר, ארה"ב

ברט סטפנס, ארה"ב

פרופ' ארווין קוטלר, קנדה

פרופ' גרהרד קספר, ארה"ב

פרופ' יהודה ריינהרץ, ארה"ב

פרופ' גבריאלה שלו, ישראל

סגני נשיא

פרופ' טווי נבות, מחקר

פרופ' קרית פלוג, מחקר

ד"ר ישי (ג'סי) פרס, אסטרטגיה

עמיתים בכירים

פרופ' איתי אטר

פרופ' תמר הרמן

פרופ' נתן זוסמן (אורח)

פרופ' עמיתו כהן

מר תומר לוטן (אורח)

פרופ' יותם מרגלית

פרופ' דניאל סטעמן

פרופ' בני פורת

פרופ' מרדכי קרמיניצר

פרופ' גדעון רהט

ד"ר תהילה שורץ אלטשולר

פרופ' יובל שני

מייסדים

ד"ר אריק ברמן

מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ (1920-2021)

5. לאחר שבמשך שנים היבט זה של התשתית החיונית של השיטור ואכיפת החוק בישראל התבסס על הוראת שעה, יש לראות באופן חיובי את הפיכת ההסדר הזמני להסדר קבע. ברור כי חלק מה בסיסי מתפקוד העירייה והמשטרה צריך להיות מעוגן בחוק קבוע, לאור הניסיון החיובי שנצבר מעבודת מערך השיטור העירוני. כמו כן, ברור כי לאור "השמיכה הקצרה" של משטרת ישראל ותרחישי הייחוס החדשים שהתחוויר אחרי השבעה באוקטובר, יש לוודא כי מערך ביטחון הפנים בישראל אכן מאפשר שמירה על ביטחון אישי של כלל האזרחים.

6. אולם אין התפתחויות אלו מייצרות את הצורך לדון לעומק בהשלכות השליליות הפוטנציאליות של תזכיר החוק, לטווח הקצר ולטווח הארוך – מתוך תפיסה כי המענה המדינתי בתחום הביטחון האישי ובתחום הביטחון הקהילתי בישראל צריכים להיות בני-קיימא, שוויוניים, יעילים ואחראיים.

7. להלן נציג מספר חששות עקרוניים שעולים מנוסח תזכיר חוק מערך האכיפה המקומי, אשר עלולים לפגוע במענה המדינה לאתגרי ביטחון הפנים: **ריבוי מסוכן של שחקנים בעלי סמכויות שיטור בתחום הפח"ע**; והיעדר בקרה יעילה על פעילות המערך והיעדר כשירות הפקחים בעיסוק בפח"ע. יחדיו, קשיים אלו עלולים להיתרגם לשינוי מהותי שעלול דווקא להזיק לפעילות מארג ביטחון הפנים בישראל.

II. קשיים שמעלה תזכיר החוק

א. ריבוי שחקנים בעלי סמכויות שיטור – חוסר סדר וסיכון לתקלות מבצעיות

8. בעשורים האחרונים, וביתר שאת לאחר אירועי "שומר חומות" והשבעה באוקטובר, פועלים בישראל גורמים שונים שאמורים לסייע לכוחות הסדירים של המשטרה בפעילותה בביטחון הפנים, ואף מוסמכים להפעיל סמכויות שיטור בתחום זה, לדוגמה כוחות מילואים של מג"ב, מאות כיתות כוננות של מתנדבי משטרה במרחב העירוני והכפרי ובעתיד הקרוב גם המשמר הלאומי. גם מחוץ למסגרת כוחות הביטחון פועלים שחקנים רבים בתחום ביטחון הפנים, לרבות מאבטחים וחברות שמירה,³ סירות ביטחון עירוניות ואף אזרחים ואזרחיות בעלי נשק אישי שנקראו על-ידי השר לביטחון לאומי לשאת את נשקם לאור המצב הביטחוני. החלטות מדיניות אלו יצרו בפועל "רשת שיטור", המורכבת משחקנים רבים שיש להם כעת תפקיד במארג ביטחון הפנים בישראל, מלבד הכוחות הסדירים של משטרת ישראל.

9. תזכיר החוק, אשר מבקש לאפשר להסמיך פקחים מסייעים, שהם עובדי עירייה, לפעול גם בתחום הפח"ע, להפעיל את סמכויותיהם ביחס לעבירות ביטחוניות ולהרחיב את התחום הטריטוריאלי בו הם רשאים לפעול, עלול למעשה לגרוע ממקומה של המשטרה ב"רשת השיטור", ולערער את האיזון העדין שנוקם לאורך שנים, שאפשר לשיטור העירוני להתקיים כגורם מסייע למשטרת ישראל ולא

³ מאבטחים אף מוסמכים להפעיל סמכויות שיטור מסוימות. ראו: חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, תשס"ה-2005.

כמשטרות עירוניות עצמאיות. זאת, בייחוד על רקע הפעילות ההולכת וגוברת של השלטון המקומי בתחום ביטחון הפנים, עליה התריעה המשטרה בזמן האחרון כי הדבר חייב להיעשות על-פי חוק ובתיאום עמה, לאור החשש מהקמת משטרות עירוניות או פרטיות.⁴

10. מעבר לכך, **תזכיר החוק לכאורה אינו מביא בחשבון את פעילות השחקנים השונים ברשת ויוצר כפילות בשטח, והקשיים העלולים להתעורר כתוצאה מכך אינם מקבלים מענה.** כפילות זו מעלה שאלות רוחב חשובות, שיש לתת עליהן את הדעת בדיון על תזכיר החוק. כך לדוגמא, איך מבטיחים שבעת אירוע מבצעי לא יתחוללו תקלות מבצעיות כתוצאה מפעילות בלתי-מתואמת של גורמים חמושים שונים באותו תא שטח? כיצד יתקיים התיאום בין שלל הגורמים השונים בהינתן השוני בהנחיות המבצעיות ובהכשרות שלהם? האם לא מדובר בהשקעה כלכלית וארגונית כפולה? עולה חשש כי מתן סמכויות שיטור לפקחי עירייה גם בתחומי הפח"ע ופגיעת האיבה תורם לאי-סדר הקיים היום בניהול ביטחון הפנים בישראל ועלול לגרום לתקלות מבצעיות מסכנות חיים ולחוסר יעילות.

11. אחת מההשלכות הברורות של שינוי זה הוא יצירת **מציאות של "ריבוי סמכויות" (jurisdictions) של שחקנים שווים בסמכויותיהם, אשר פועלים באותו מרחב.** אם כיום מגדיר מפקד המחוז, לפי חוק מערך האכיפה העירוני, את המתחם הטריטוריאלי שבו הפקחים רשאים להפעיל סמכות לטיפול באלימות (בפרט - במקומות מועדים לאלימות), תזכיר החוק מציע להסיר את המגבלה הטריטוריאליית הזו, והפקח יוכל להפעיל סמכויות שיטור (לרבות עיכוב וחיפוש) כמעט בכל מקום. בעולם מתמודדים לאורך שנים עם נושא זה שמהווה אתגר אמיתי לארגוני אכיפת חוק בעולם (לדוגמא בארה"ב ובקנדה). לא ניתנה הדעת בתזכיר החוק על הבנייה הולמת של המציאות החדשה שתיווצר על-מנת להתמודד עם אתגר זה.

ב. שינוי דרמטי ללא בקרה נדרשת על פעילות המערך ועל הדרג הפוליטי

12. תזכיר החוק מעניק סמכויות מנהליות רחבות היקף לשר לביטחון לאומי בקביעת תפקידי המערך, העבירות שלגביהן מתעוררות סמכויות שיטור לפקחים המשרתים במערך והמקומות בהם יפעלו. במקביל, התזכיר מצמצם משמעותית את יכולתה של המשטרה לבקר את פעילות המערך. כך למשל, לא נדרשת עוד קביעה מצד מפקד מחוז ביחס למיקום בו הפקחים יכולים להפעיל סמכויות שיטור וביחס לזכאות הפקח לשאת נשק.

13. זאת ועוד, תזכיר החוק מצמצם את המעורבות של הרשות המחוקקת, שלא נדרשת עוד לאשר את הרחבת פעילות המערך לרשויות נוספות. כמו כן, בתזכיר לא קיימת

⁴ בנוסף, יכולות לעלות בהקשר זה גם טענות חוקתיות ומוסריות באשר להעברת סמכויות של השלטון המרכזי בתחום ביטחון הפנים.

עוד חובת דיווח מצד השר לכנסת על יישום החוק. לפיכך, הפיקוח הפרלמנטרי על פעילות המערך, לפי תזכיר החוק, מתאיין.

14. דווקא במצב מורכב זה, ועל אף שמדובר בתחום קריטי שלאורך שנים הקפידו לבחון בצורה סדירה ומעמיקה, מוסרים אמצעי הפיקוח על פעילות המערך, ומתרחבת הסמכות המנהלית להפעילו.

15. אחד הקשיים בהקשר זה הוא שלפי תזכיר החוק מערך האכיפה יסייע למשטרה גם "בכל נושא נוסף" שייקבע על-ידי השר לביטחון לאומי, בהסכמת שר הפנים. כלומר, מוצע בתזכיר לקבוע כי שינוי ביעוד ובתפקיד השיטור העירוני ייקבעו בהוראה מנהלית של הדרג הפוליטי, ללא תיאום עם השלטון המקומי, ללא שקיפות, ללא פיקוח וללא קיום דיון ציבורי בנושא. מדובר בהרחבה מנהלית בלתי-מבוקרת, שעלולה ליצור בלבול נוסף בפעילות השחקנים השונים בביטחון הפנים. מהלך זה פועל נגד ההבנה המקצועית כי הגדרה ברורה של תפקידי וסמכויות השיטור העירוני מייעלת את העשייה של המערך.⁵

16. בנוסף, לפי תזכיר החוק השר לביטחון לאומי רשאי לקבוע, בהסכמת שר הפנים ולאחר שראש הראשות המקומית העביר את עמדתו בעניין, היכן יפעל מערך אכיפה מקומי. זאת, לפי תנאי סף ואמות מידה שיקבע בתוספת הראשונה לתזכיר החוק, ולפי נוהל מנהלי שבו יקבע השר, בהסכמת שר הפנים, את רכיבי אמות המידה ומשקלן.⁶ תזכיר החוק לא מתייחס לצורך לוודא חלוקה הוגנת של משאבים בין אוכלוסיות שונות ולוודא שההרחבה – שעד כה היטיבה עם ציבור המיעוטים והפריפריה – תמשיך לפעול בכיוון זה.

ג. היעדר כשירות של הפקחים בתחום הפח"ע

17. ככלל, הכשרות הן הכלי המרכזי בארגון הכלים של המדינה לוודא כי גורמים המוסמכים על-ידה אכן כשירים לעמוד במחויבות המדינה לתת שירותים הוגנים ויעילים ומחויבים לסטנדרטיים ערכיים ואתיים. הפקחים המסייעים, שהם הרגל האזרחית במערך השיטור העירוני, עוברים הכשרה קצרה יחסית שאורכת חמישה ימים, בטרם יציאתם לשטח להפעלת סמכויות שיטוריות. בעבר עלו טענות לפיהן הכשרה זו אינה מספקת כדי לקבל סמכויות שיטור והפעלת סמכויות אכיפה שלטוניות.⁷ העדר הכשרה אף סומן כגורם לשימוש מצומצם שעושים הפקחים

⁵ העיקר במחקר, לעיל הי"ש 2.

⁶ יוער, כי לפי תזכיר חוק מערך האכיפה המקומי, השר רשאי, בהסכמת שר הפנים, לקבוע כי ביחס לסוג מסוים של רשות מקומית יחולו חלק מאמות המידה בלבד, או כי יחולו אמות מידה נוספות שיקבע. יתרה מכך, השר לביטחון לאומי רשאי להחליט היכן תופסק הפעילות, בהסכמת שר הפנים.

⁷ מחקר מלווה של המשרד לביטחון לאומי מצא כי הכשרת הפקחים המסייעים לא מספיקה להתמודדות עם מצבי אלימות, והודגש כי כל עוד נדרשים הפקחים לטפל באלימות, יש להרחיב את ההכשרה והכשירות של הפקחים. המחקר מצא עוד כי הפקחים המסייעים עושים שימוש מועט בסמכויות שניתנו להם ללא נוכחות שוטר, ככל הנראה לאור הפערים בהכשרתם, וייתכן אף שלאור היעדר בהירות ביחס ליכולתם להפעיל את סמכויותיהם. ראו: העיקר במחקר, לעיל הי"ש 2.

בסמכויות שלהם.⁸ בנוסף, נמצא כי מערך האכיפה העירוני מטפל באירועים שלא לשמם הוקם במקור, ואף באירועים שהטיפול בהם על-ידי המערך נאסר במפורש בנוהלי המשטרה, דוגמת עבירות שהייה בלתי חוקית (שב"ח) וצווי הוצאה לפועל.⁹

18. אחת מנקודות התורפה של השיטור העירוני כיום, שתתעצם עם ההרחבה המוצעת, הוא היקף ההכשרות אל מול היקף ומורכבות המיומנויות הנדרשות מהפקחים המסייעים.¹⁰ על מנת לספק לאזרחים 'ביטחון דמוקרטי' – שעולה בקנה אחד עם הציפיות שיש לאזרחים מהשלטונות מבחינת שמירה על רמת ביטחון ומוגנות גבוהות לצד שמירה על שלטון החוק, זכויות האזרחים וכבודם – **נדרשת הכשרה מעמיקה, שתקנה להם הן מיומנויות מקצועיות, והן הפנמה של ערכים דמוקרטיים לחובות אתיות, שהם חיוניים כאשר המדינה מקנה סמכויות שיש להן פוטנציאל פגיעה רב באזרח.**

19. נראה כי תזכיר החוק לא מתמודד עם אתגרים אלו.¹¹ **לאור ההרחבה המשמעותית של תפקידי המערך ההחלטה שלא לשנות בחוק את הכשרת הפקחים, ולהותיר את סוגיית ההכשרות להחלטת השר, מעוררת קושי.** בתזכיר החוק החדש אין התייחסות להצבת רף הכשרות מתאים – לא כל שכן כאשר הכוונה היא להוסיף מורכבות אדירה לתפקיד הפקחים עם הרחבת ייעוד השיטור העירוני והוספת תחום מקצועי חדש – טיפול בפח"ע. אם יש ציפייה שהרשויות המקומיות יגשרו על הפער באמצעות הכשרות מקומיות יש לציין זאת בפירוט ולהתמודד עם ההשלכות של משאבים שונים ושל פערי הכשרה שיכולים להיווצר.

III. סיכום

20. חוק מערך האכיפה העירוני נחקק תוך הכרה בצורך לאפשר באופן ייחודי פעילות שיטור בסיוע פקחים עירוניים, אשר תיתן מענה לאתגרים בתחום של עבירות איכות החיים והתנהגות אנטי-סוציאלית, אתגרים שהמשטרה לבדה לא יכולה לטפל בהם. בכך, הכנסת בחרה לשמר את מעמדה של משטרת ישראל כגורם ממלכתי ומרכזי בשמירה על חוקי ישראל, כפי שמוגדר בפקודת המשטרה. עם זאת, תזכיר החוק המוצע עלול לערער על תפיסה זו, ולהפוך את הפקח המסייע לגורם שחולק

⁸ שם. יוער, כי גם במערך השיטור המועצתי מתמודדים עם אתגרים דומים, אך שם קיים פער בהכשרת שוטרי מג"ב לאכיפה של עבירות חיים, למשל השלכת פסולת או צריכת אלכוהול. ראו: גירי אלמו-קפיטל **יישום תוכנית השיטור העירוני והמועצתי – מסמך עדכון** (הכנסת, מרכז מחקר ומידע 2023).

⁹ יוער, כי רשימת האירועים שבמסגרתם רשאים לפעול הפקחים המסייעים הלכה והתארכה עם השנים, וכעת מופיעה בנוהלי המשטרה רשימה של עשרות אירועים שטיפול הפיקוח העירוני. וכן, סוג האירועים שבטיפול המערך יכול להשתנות בהתאם לצרכים ולמאפיינים הייחודיים של הרשות המקומית. בעבר עלו בהקשר זה הטענות כי מגוון זה של עבירות הוא רחב ונתון לפרשנות, ומשתנה תדירות וכי קיים מתח בין צרכי הרשות העירונית לטיפול באירועי איכות חיים וסדר ציבורי לבין צורכי המשטרה לטיפול בעבירות פליליות. ראו: נוהל אג"מ מספר 220.007.01 "נוהל הפעלת מערך שיטור עירוני" (6.6.2021); גירי אלמו-קפיטל **היבטים בהפעלת השיטור העירוני** (הכנסת, מרכז מחקר ומידע 2021); גירי אלמו-קפיטל **השיטור העירוני – חומר רקע לדיון** (הכנסת, מרכז מחקר ומידע 2023); גירי אלמו-קפיטל **יישום תוכנית השיטור העירוני והמועצתי – מסמך עדכון** (הכנסת, מרכז מחקר ומידע 2023).

¹⁰ כפי שעולה מנוהלי המשטרה, שיטור עירוני איננו שיטור קלאסי, והפעילות מכילה בתוכה גם היבטים נוספים של דילמות ערכיות. ראו: נוהל אג"מ מספר 220.007.01 "נוהל הפעלת מערך שיטור עירוני" (6.6.2021).

¹¹ בתזכיר החוק מוצע להוסיף לחוק השיטור העירוני סעיף כללי שמאפשר לשר לקבוע הכשרות עיתיות עבור הפקחים בלבד.

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

תפקידים וסמכות עם המשטרה בתחום ביטחון הפנים. זהו שינוי מהותי בתפיסת ביטחון הפנים של ישראל שנעשה ללא חשיבה ודיון ציבורי מספק ועובר "בדלת האחורית" כחלק מחוק שיטור עירוני שלא זו הייתה מטרתו המקורית.

21. לשינויים אלה השלכות רוחב פוטנציאליות משמעותיות. בראש ובראשונה, תזכיר החוק מתעלם מריבוי הגורמים שעוסקים במניעה וטיפול בפח"ע, ובכך עלול להחמיר את אי-הסדר הקיים כיום בנושא ולגרום לתקלות מבצעיות מסכנות חיים. לא פחות חשוב מכך, הרחבת הייעוד של מערך השיטור העירוני לעיסוק בפח"ע עומד בסתירה עם כוונת המחוקק בעת שהוקם המערך, ועלול לגרום לכך שתחום הביטחון הקהילתי, והטיפול בעבירות איכות חיים, יוזנח. כמו כן, כאמור, התזכיר מערער על התפיסה לפיה משטרת ישראל היא הגורם המרכזי שמחזיק במונופול המדינתי להפעלת כוח ולשמירה על ביטחון הפנים בישראל. מתן סמכויות שיטור לפקח עירוני לפעול בתחום זה עלול להוביל לפגיעה בממלכתיות וליצירת משטרות עירוניות. לבסוף, הצבת אזרחים להפעיל סמכויות שיטור בתחום הפח"ע מעלה חשש לסיכונים הנובעים מכשירות בלתי-מספקת לפעילות זו. ובנוסף לכל, בניגוד למצב ששרר עד כה, תזכיר החוק מבקש להקנות לדרג הפוליטי סמכויות נרחבות ביחס להיבטים השונים של פעילות מערך השיטור העירוני, תוך איון הפיקוח הפרלמנטרי.

22. בטרם יפנה המשרד לביטחון לאומי לשינוי תפקידי המערך, חשוב לקיים דיון ממשלתי וציבורי באשר להשלכות הרוחב שנוצרות משינוי כזה, לייצר תשתית להתמודדות עם השלכות רוחב אלו, וכן לבחון דרכים להתמודדות עם הפערים הקיימים בהפעלת המערך כיום.

23. ככל שיוחלט לקדם את הרחבת הייעוד ותחומי האחריות הגיאוגרפית של המערך, יש לכלל הפחות לקבוע רכיב זה של תזכיר החוק כהוראת שעה, שכן חקיקת שינוי בפעילות ביטחון הפנים בישראל כהוראת קבע בעת שעת חירום עלולה להתברר כמסוכנת לאזרחי ישראל.

24. ברור לכל, כי תרחישי הייחוס של האיומים הביטחוניים בישראל השתנו והדרישה שעולה מהשטח להגברת הביטחון ותחושת הביטחון צריכה לקבל התייחסות ומענה. עם זאת, חשוב ששינוי משמעותי כפי שמוצע בתזכיר החוק לא יבוצע בצורת טלאי על טלאי, אלא מתוך תפיסה אסטרטגית רחבה וארוכת-טווח לחיזוק ביטחון הפנים בישראל.

ד"ר יעל ליטמנוביץ

חוקרת בכירה
המרכז לביטחון לאומי ודמוקרטיה

עו"ד מירית לבניא

חוקרת
המרכז לביטחון לאומי ודמוקרטיה